

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

1.Bhar.180/2024/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2024. év október hó 24. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A rágalmazás vétsége miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.449/2023/16. számú ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a harmadfokú eljárás során 19.000,- (tizenkilencezer) forint bűnügyi költség merült fel, amelyből magánvádló magánvádló 9.000,- (kilencezer) forintot az államnak megfizetni, míg 10.000,- (tízezer) forintot viselni köteles.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Dunakeszi Járásbíróság a 2023. május 25. napján kihirdetett 5.B.1/2022/24. számú ítéletével vádlott vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző rágalmazás vétségében, ezért megrovásban részesítette. Kötelezte a vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül fizessen meg magánvádló magánvádló részére 10.000,- forint „eljárási illetéket”.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a kihirdetését követően a vádlott felmentés érdekében jelentett be fellebbezést. A magánvádló és jogi képviselője a fellebbezés bejelentésére három munkanapot tartott fenn, majd e határidőn belül a vádlott terhére, intézkedés alkalmazása helyett pénzbüntetésre ítéltése érdekében jelentettek be fellebbezést.

[3] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. április 24. napján kihirdetett 5.Bf.449/2023/16. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és vádlott vádlottat az ellene a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző rágalmazás

vétsége miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján bűncselekmény hiányában felmentette, továbbá a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 180. § (1) bekezdésébe ütköző becsületsértés szabálysértése miatt indult eljárást elévülés miatt megszüntette. Megállapította, hogy a magánvádló által lerótt 10.000,- forint eljárási és 10.000,- forint fellebbezési illetéket, mint bünygyi költséget a magánvádló maga viseli, továbbá helyesbította a vádlott személyazonosító igazolványának számát.

[4] A másodfokú bíróság arra hivatkozással mentette fel a vádlottat az ellene emelt vád alól, hogy a sérelmezett megnyilatkozás sem a rágalmazás, sem a becsületsértés törvényi tényállását nem valósította meg, míg a becsületsértés szabálysértés elbírálhatóságát az elévülés zárta ki.

[5] A másodfokú bíróság ítéletével szemben a kihirdetését követően a magánvádló és jogi képviselője jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

[6] A magánvádló jogi képviselője a fellebbezés írásban előterjesztett indokolásában idézte a másodfokú ítélet [17] bekezdésében leírtakat a harmadik mondatától kezdődően, majd kijelentette, hogy a törvényszék döntését megalapozatlannak tartja. Álláspontja szerint nem szerencsés bírósági határozatokat kiragadni, mert minden történeti tényállás más, továbbá a bírósági határozat nem jogszabály és precedensjogra épülő jogrendszer nincs Magyarországon.

[7] Kérte figyelembe venni, hogy a vádlott más személyek előtt is észlelhető módon, hangosan, a kereskedelemmel foglalkozó magánvádlót a munkahelyén nevezte tolvajnak, amely véleménye szerint tényállítás és a magánvádló társadalmi megbecsülését sérti. Értetetlennek nevezte a törvényszék indokolását, amelynek értelmében azt nem lehet mondani, hogy „lopsz”, azonban, ha valakire azt mondjuk, hogy „tolvaj”, az már csak szabálysértés.

[8] A fellebbezés indokolásának további része szó szerint idézte a BH 1988. 66. számon közzétett eseti döntés teljes szövegét, majd a jogi képviselő annak a meggyőződésének adott hangot, hogy vádlott vádlott megvalósította a becsületsértés vétségét, mert kijelentését a magánvádló munkahelyén, munkakörének ellátásával összefüggésben tette, „ezért a másodfokon eljáró bíróság ítéletét hatályon kívül kell helyezni, a vádlottat pedig bűncselekmény miatt kell elmarasztalni”.

[9] A Be. 762. § (1) bekezdésére tekintettel alkalmazandó Be. 620. § (2) bekezdése alapján a harmadfokú bírósági eljárásban védő részvétele kötelező, ezért az ítéltábla a 2024. július 2. napján meghozott 3. sorszámú végzésével gondoskodott a vádlott részére védő

kirendeléséről, egyidejűleg felhívta a területi ügyvédi kamarát a védő személyének kijelölésére.

[10] A nyilvános ülésen a magánvádló jogi képviselője fenntartotta a fellebbezése írásban kifejtett érveit és hangsúlyozta, hogy a sérelmezett megnyilatkozás a sértett munkahelyén, vagyis munkakörének ellátásával összefüggésben történt, ezért indítványozta a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítását.

[11] magánvádló magánvádló a nyilvános ülésen ugyancsak azt emelte ki, hogy a vád tárgyát képező cselekményre a munkahelyén került sor és azt a vádlott bármikor megteheti önkényesen.

[12] A védő a nyilvános ülésen a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta annak helyes indokaira tekintettel.

[13] vádlott vádlott a nyilvános ülésen szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, a védő bejelentette, hogy védence tudomással bír a nyilvános ülés tartásáról, azonban azon nem kívánt részt venni.

[14] A magánvádló és jogi képviselőjének fellebbezése nem alapos.

[15] A Kúria Bhar.III.111/2019/8. számú végzésének, majd legutóbb a BH 2021. 68. számú eseti döntésének iránymutatására figyelemmel az ítéltábla elsőként azt vizsgálta meg, hogy a bejelentett fellebbezések alapján van-e helye a harmadfokú eljárásnak, ugyanis a Be. 615. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésre kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén van lehetőség.

[16] A Be. 615. § (2) bekezdés b) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette. Jelen esetben a Budapest Környéki Törvényszék – a járásbíróság bűnösséget megállapító ítéletével szemben – a vádlottat az ellene rágalalmazás vétsége miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette, egyidejűleg vele szemben a becsületsértés szabálysértése miatt indult eljárást elévülés miatt megszüntette, amely tény a magánvádló vonatkozásában kétséggkívül megnyitotta a másodfokú ítélet elleni fellebbezés lehetőségét.

[17] A Be. 615. § (3)-(5) bekezdése meghatározza a másodfellebbezéssel támadható másodfokú ítéleti rendelkezések körét, így joghatályos csak az a fellebbezés lehet, amely

valóban megnyílt fellebbezési jog esetén, a másodfokú ítélet másodfellebbezéssel támadható részét, illetve rendelkezését kifogásolja.

[18] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve a hivatkozott törvényhely b) pontja szerint kizárólag a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését, vagy részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett.

[19] Amint azt a Kúria a hivatkozott végzésében és a legutóbbi eseti döntésében is leírta, az eltérő rendelkezés, mint törvényes fellebbezési ok rendeltetése nyilvánvalóan az, hogy lehetőség nyíljon az eltérést eldöntő új eljárási fokra. A hatályos Be. ehhez, a korábbi eljárási törvényben is meglévő feltételhez hozzárendelte, hogy nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak fájlalása, sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[20] A másodfokú ítélet ellen a magánvádló és jogi képviselője a vádlott terhére, a felmentése miatt, bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

[21] Mindez azt jelenti, hogy a Be. 762. § (1) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja és a) pontjának ab) alpontja, valamint b) pontja értelmében a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, a másodfokú ítéletnek azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, valamint az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárást bírálta felül. Ezen túlmenően a Be. 618. § (3) bekezdése értelmében a harmadfokú bíróság hivatalból dönt az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben.

[22] Az ítéltábla megállapította, hogy az eljáró bíróságok az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartották, nem vétettek olyan eljárási szabálysértést, ami a Be. 625. § (1) és (2) bekezdése alapján az első-, illetve másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné.

[23] A felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a másodfellebbezéssel érintett része megalapozott-e, ugyanis a Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[24] A tényállás hiányossága esetén a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételének van helye, az iratellenesség pedig – értelemszerűen, mibenlétéből fakadóan – az iratok tartalma alapján orvosolható. A részleges megalapozatlanság kiküszöbölésének nincs mennyiségi korlátja, bármilyen nagy terjedelmű is a megalapozatlanság, az iratok tartalma alapján, helyes ténybeli következtetés útján vagy bizonyítás felvételével kiküszöbölhető (EBH 2018. B.8.).

[25] A hatályos büntetőeljárási törvény csak a teljes – a másodfokú eljárásban helyre nem hozható – megalapozatlanság okából engedi meg a hatályon kívül helyezést, míg az ítélet részleges megalapozatlanságának kiküszöbölését a másodfokú bíróság kategorikus – mérlegelést nem tűrő – kötelezettségévé teszi. A részleges megalapozatlanság ezért hatályon kívül helyezés alapjául nem szolgálhat (EBH 2019. B.9.).

[26] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a fentebb részletezett kúriai iránymutatásoknak megfelelően járt el, amikor az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát észlelve nem helyezte hatályon kívül a kerületi bíróság ügydöntő határozatát, hanem az ítélete [9] bekezdésében helytállóan megjelölt megalapozatlansági okokat a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmára tekintettel kiküszöbölte, tehát a megalapozatlanság megszüntetése érdekében tárgyalás tartására és bizonyítás felvételére nem volt szükség.

[27] Az ellentétes döntés vonatkozásában az ítéltábla megállapította, hogy a másodfokú bíróság által kiegészített és a harmadfokú eljárásban is irányadó tényállás nem szenved megalapozatlansági hibában, az ügy elbírálása szempontjából releváns tényadatokat tartalmazza, iratszerű és a vádlott személyével, illetve cselekvőségével kapcsolatos megállapítások is helytállóak. A másodfokú bíróság által az ítélezése alapjául elfogadott tényállás tehát megalapozott, ezért az a Be. 619. § (1) bekezdése alapján irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

[28] Az első- és másodfokú bíróság álláspontja között abban mutatkozott eltérés, hogy a járásbíróság elmarasztaló döntésével szemben a Budapest Környéki Törvényszék szerint a 2021. május 15. napján tett megnyilatkozáson alapuló tényállásból – bűncselekmény hiánya miatt – nem következett vádlott vádlott bűnössége.

[29] Az ítéltábla szükségesnek tartja rögzíteni a Kúria 2013. évi 204. számú eseti döntésében kifejtett útmutatást, amely szerint a rágalmazás vétsége miatt indult büntetőügyekben – hasonlóan a becsületsértés vétsége miatt indított eljárásokhoz – elsőként azt kell megvizsgálni, hogy a bűncselekmény törvényi tényállási elemei (jelen esetben tényállítás, amely alkalmas a becsület csorbítására, egyértelműen felismerhető sértett) megvalósultak-e, vagyis a cselekmény tényállásszerű-e, mert ha valamely törvényi tényállási elem hiánya állapítható meg, akkor a cselekmény nem bűncselekmény, nem valósítja meg a Btk. Különös Részében írt rágalmazás vétségét. Amennyiben a cselekmény tényállásszerű, akkor meg kell vizsgálni annak jogellenességét, mert a cselekmény jogellenességét kizáró

körülmény fennállása esetén a kifogásolt cselekmény nem bűncselekmény, ennek oka azonban nem a törvényi tényállási elem hiánya, hanem a bűncselekmény Btk. 4. § (1) bekezdésében rögzített fogalmának egyik szükségszerű tényállási eleme, a hivatkozott törvényhely (2) bekezdésében írt társadalomra veszélyesség hiánya.

[30] A felvázolt vizsgálati szempontrendszernek megfelelően a másodfokú bíróság helytállóan vizsgálta meg az inkriminált kinyilatkoztatás vonatkozásában az egyes törvényi tényállási elemek megvalósulását, amely vizsgálódása végkövetkeztetéseként törvényesen állapította meg, hogy a „tolvaj” megszólítás nem tényállítás, hanem a becsület csorbítására alkalmas kifejezés. A jogi képviselő érvelésével ellentétben a Budapest Környéki Törvényszék ügydöntő határozata [17] bekezdésében részletes, mindenben helytálló és a Kúria eseti döntéseivel is alátámasztott érveket sorakoztatott fel a hivatkozott megállapítása alátámasztásaként, indokolása teljes, kiegészítésre nem szorul.

[31] A büntetőügyben alkalmazandó vizsgálati szempontrendszert a másodfokú bíróság helytállóan terjesztette ki a becsületsértés vétsége törvényi tényállási elemeinek a vizsgálatára, mert a rágalmazás és a becsületsértés közötti szubszidiárius viszonyra tekintettel a minősítés során mindig a rágalmazás tényállását kell kiindulópontnak tekinteni és csak az ott megállapított törvényi feltételek hiánya esetében lehet a cselekményt becsületsértésnek minősíteni.

[32] A törvényszék ugyancsak helyes indokok mentén vezette le, hogy a becsületsértés vétségének törvényi tényállási elemei közül a „mással szemben” – magánvádló magánvádlóval szemben – és a „becsület csorbítására alkalmas kifejezés használata” – mint elkövetési magatartás – megállapítható, azonban a jogi képviselő által felhozott indokokkal szemben vádlott a vád tárgyává tett kifejezést nem a Btk. 227. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott „a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben”, továbbá nem a Btk. 227. § (1) bekezdés b) pontjában szabályozott „nagy nyilvánosság előtt” mondta. A törvényszéki ítélet [18] bekezdésének e tárgykörben kifejtett érveivel az ítéltábla ugyancsak teljes mértékben egyetértett, azok jelen esetben sem szorulnak kiegészítésre.

[33] vádlott vádlott cselekménye tehát sem a rágalmazás, sem a becsületsértés vétsége tekintetében nem tényállásszerű, ezért – a Kúria fentebb rögzített szempontrendszerére tekintettel – a vizsgálatot már nem kellett kiterjeszteni arra a kérdésre, hogy fennállt-e a cselekmény jogellenességét kizáró körülmény, mert erre kizárólag valamennyi törvényi tényállási elem megvalósulása esetén kerülhetett volna sor.

[34] A másodfokú bíróság tehát törvényesen járt el, amikor a vádlottat a rágalmazás vétsége miatt emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette és a felmentő rendelkezés törvényhelyét is hibamentesen jelölte meg. A Be 573. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel akkor is törvényes döntést hozott, amikor a becsületsértő kifejezés használatára

tekintettel megállapította, hogy vádlott elkövette a becsületsértés szabálysértést. A törvényszék körültekintő figyelemmel vizsgálta a felelősségre vonás akadályát képező elévülés kérdéskörét is, majd a megfelelő törvényhelyekre hivatkozással törvényesen szüntette meg elévülés miatt a szabálysértési eljárást.

[35] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét – a Be. 762. § (1) bekezdésére tekintettel – a Be. 620. § (1) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[36] A harmadfokú eljárás során a vádlott kirendelt védőjének díjával felmerült bűnügyi költség megállapításáról és viseléséről a Be. 617. §-a alapján alkalmazandó Be. 613. § (1) bekezdése értelmében, a Be. 782. § (4) bekezdése alapján rendelkezett.

[37] Az iratanyagból megállapítható, hogy a magánvádló az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 52. § (1) bekezdésének megfelelően a törvényszék ítélete elleni fellebbezés 10.000,- forintos illetékét megfizette, ezért a harmadfokú bíróság megállapította, hogy a Be. 782. § (4) bekezdése alapján – a Be. 145. § (1) bekezdés b) pontjára is tekintettel – az így felmerült 10.000,- forint bűnügyi költséget magánvádló magánvádló viseli.

[38] A Fővárosi Ítéltábla ítélete elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki, melynek értelmében a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata azon a napon emelkedik jogerőre, amikor azt meghozták.

Budapest, 2024. év október hó 24. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

Dr. Kertész Andrea s.k.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.449/2023/16. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 1.Bhar.180/2024/9. számú végzése által 2024. év október hó 24. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. év október hó 24. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke